

Vlaamse Reguleringsinstantie
voor de Elektriciteits- en Gasmarkt

Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt
North Plaza B | Koning Albert II-laan 7 | B-1210 Brussel
Tel. +32 2 553 13 53 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Advies van de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 12 september 2006

met betrekking tot

- het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water, wat betreft elektriciteit en gas, het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, wat betreft de openbaredienstverplichtingen en van het decreet van 6 juli 2001 houdende de organisatie van de aardgasmarkt, wat betreft de openbaredienstverplichtingen en
- het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot de sociale openbaredienstverplichtingen in de vrijgemaakte elektriciteits- en aardgasmarkt

Inleiding

De Vlaamse Regering heeft haar principiële goedkeuring verleend aan een ontwerpbesluit inzake de sociale openbaredienstverplichtingen in de vrijgemaakte elektriciteits- en aardgasmarkt (hierna afgekort tot "Ontwerpbesluit"). Als rechtsbasis voor dit ontwerpbesluit wordt in de aanhef verwezen naar artikel 19 van het Elektriciteitsdecreet en artikel 18 van het Aardgasdecreet. Overeenkomstig deze artikelen kan de Vlaamse Regering, na advies van de VREG, openbaredienstverplichtingen opleggen aan de netbeheerders en leveranciers.

De Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid (hierna afgekort tot "Minister"), heeft op 31 juli 2006 aan de VREG een verzoek gericht om advies te verlenen over het Ontwerpbesluit binnen een termijn van een maand, met verlenging tot 15 september omwille van de verlofperiode.

Het Ontwerpbesluit wordt vergezeld van voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water, wat betreft elektriciteit en gas, het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, wat betreft de openbaredienstverplichtingen en van het decreet van 6 juli 2001 houdende de organisatie van de aardgasmarkt, wat betreft de openbaredienstverplichtingen (hierna afgekort tot "Voorontwerp van decreet"). De Minister heeft de VREG ook gevraagd haar advies te verlenen over dit Voorontwerp van decreet.

Het hiernavolgende advies van de VREG wordt verleend in dit kader.

1. Algemene opmerkingen

De elektriciteits- en gasmarkt werd vrijgemaakt op 1 juli 2003. Reeds meer dan drie jaar worden de sociale openbaredienstverplichtingen toegepast door leveranciers en netbeheerders en kijkt de VREG hierop toe. Alle marktpartijen hebben in deze periode hun processen ontwikkeld en systemen opgebouwd. De sociale correctiemechanismen, die veelal voortkwamen uit de vroegere gebonden markt, moesten immers aangepast worden aan een volledige nieuwe marktcontext. Bij het in praktijk brengen van de sociale openbaredienstverplichtingen werd veel ervaring opgedaan door alle partijen. Op basis van deze ervaring kan men vandaag evalueren of de gewenste sociale bescherming in de energiemarkt bereikt wordt en waar er tekortkomingen zijn.

Gezien haar toezichthoudende rol, is de VREG steeds zeer sterk betrokken geweest bij de implementatie en uitvoering van de sociale openbaredienstverplichtingen. Dit verklaart de uitgebreidheid van het hiernavolgende advies op de voorliggende ontwerp teksten, dat voornamelijk detailopmerkingen bevat. De VREG heeft in het afgelopen jaar zelf een aantal tekortkomingen in de huidige regelgeving gesignaleerd. Zo was de beëindiging van leveringscontracten om een andere reden dan wanbetaling niet geregeld. Dit doet zich voor in het geval van contracten met een beperkte termijn die niet verlengd worden of wanneer de netgebruiker zelf zijn contract opzegt. Ook verliepen verhuizingen niet altijd vlekkeloos omdat de vertrekkende en nieuwe bewoner elk hun eigen leverancier moesten op de hoogte brengen van hun verhuizing. Voor deze problemen werden in de ontwerp teksten oplossingen voorzien.

De voorgestelde aanpassingen van de sociale openbare dienstverplichtingen komen sterk tegemoet aan de bezorgdheden van de VREG. Dit advies spitst zich dan ook toe op de volledigheid, duidelijkheid en haalbaarheid van de aangepaste verplichtingen, hierbij rekening houdend met volgende bezorgdheden:

1. Uitzonderingsmaatregelen voor welbepaalde doelgroepen (beschermde afnemers, gezinnen met of zonder kinderen) veroorzaken bijkomende administratieve handelingen bij de partijen die deze moeten uitvoeren. Dit leidt tot extra kosten, die voor de ene partij (leveranciers) toetredingsdrempels kunnen betekenen, of bij de andere partij (netbeheerders) worden doorgerekend via de tarieven. Daar waar de VREG vermoedt dat dit het geval is, werden deze effecten gesignaleerd.

2. Vaak is een partij afhankelijk van een andere partij om te komen tot een beslissing of actie. Daarom moeten duidelijke richtlijnen gegeven worden, bijvoorbeeld over uit te wisselen informatie en de termijnen waarin dat moet gebeuren). Zo kunnen op een correcte manier de risico's (en daaraan verbonden kosten) van deze afhankelijkheid ingeschat worden en kan men de betrokken partij wijzen op zijn verantwoordelijkheid bij het niet naleven van deze richtlijnen. Zeker in een context waarbij meerdere partijen (leveranciers, netbeheerders, LAC's,...) betrokken worden is dit van belang.
3. De zeer specifieke verplichtingen die in Vlaanderen opgelegd worden, moeten vertaald worden naar een bepaalde technologie (budgetmeter, stroombegrenzer,...) die vaak enkel in Vlaanderen toegepast wordt. Vaak zijn slechts enkele toeleveranciers geïnteresseerd voor de ontwikkeling en beperkte productie van deze technologie, wat de kostprijs van de verplichting kan opdrijven.
4. Het marktaandeel van de netbeheerders op de huishoudelijke elektriciteits- en aardgasmarkt bedroeg op 1/8/06 respectievelijk 1,81% en 2,31%, en vertoont een steeds stijgende tendens. Voor aardgas is de sociale leverancier daardoor de vierde grootste leverancier. Er moeten voldoende incentives en mogelijkheden zijn voor deze afnemers om weer bij een commerciële leverancier terecht te komen. De ontwerp teksten bevatten hiervoor al een aantal bevorderende maatregelen. Ook de multivendorbudgetmeter en een aangepast tarievenbeleid kunnen hiervoor in de toekomst een oplossing bieden.
5. Op basis van de toelichting over de sociale bescherming van energieafnemers in het buitenland die via deelname aan internationale congressen verkregen werd, kan de VREG bevestigen dat Vlaanderen een uitgebreid sociaal vangnet heeft opgebouwd voor mensen die problemen ondervinden om hun energiefactuur te betalen. De meeste andere landen opteren voor een algemeen armoedebeleid, zonder specifieke maatregelen voor bepaalde sectoren.

Wij hopen met onze opmerkingen en suggesties tot verbeteringen, bij te dragen tot het tot stand komen van sociale openbaardienstverplichtingen die leiden tot een transparante, efficiënte en haalbare sociale bescherming van huishoudelijke afnemers in de vrijgemaakte energiemarkt.

2. Inhoud van het Voorontwerp van decreet

2.1. Gedeeltelijke opheffing van het Decreet Minimale levering

In het Voorontwerp van decreet wordt het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op de minimale levering van elektriciteit, aardgas en water (hierna afgekort tot "Decreet minimale levering"), grotendeels opgeheven voor wat elektriciteit en gas betreft.

Enkel artikel 7 met betrekking tot de oprichting en werking van de Lokale Adviescommissie (LAC) wordt in gewijzigde vorm behouden. Met name wordt nu bepaald dat de LAC een advies moet verlenen over:

- verzoeken om afsluiting door de netbeheerder, in de gevallen bedoeld in het Elektriciteits- en Aardgasdecreet;
- verzoeken om afsluiting door de netbeheerder, ingeval het leveringscontract van de afnemer werd opgezegd door zijn leverancier omwille van een andere reden dan wanbetaling (de zogenaamde "commerciële drop") en indien de (aardgas)netbeheerder van oordeel is dat de huishoudelijke afnemer door een leverancier kan worden beleverd;
- verzoeken om heraansluiting van de huishoudelijke afnemer.

De definities van het decreet worden, voor wat de interpretatie van dit artikel 7 betreft, aangepast aan de vrije markt.

2.2. Integratie van de belangrijkste bepalingen uit het Decreet Minimale levering in het Elektriciteits- en Aardgasdecreet

De basisprincipes van de artikelen van het Decreet op de minimale levering (met uitzondering van artikel 7) voor wat elektriciteit en aardgas betreft, worden vervolgens via het Voorontwerp van decreet geïntegreerd in het Elektriciteits- en Aardgasdecreet, zij het mits een aantal wijzigingen. Het basisprincipe dat ieder recht heeft op een "ononderbroken toevoer van aardgas of elektriciteit" blijft evenwel behouden.

In het Decreet Minimale levering was afsluiting van de toevoer van elektriciteit en aardgas mogelijk bij een onmiddellijke bedreiging van de veiligheid, bij fraude of bij klaarblijkelijk onwil. In deze laatste twee gevallen moet er evenwel eerst een advies zijn van de Lokale Adviescommissie.

Het Voorontwerp van decreet voegt nu in het Elektriciteits- en Aardgasdecreet een aangepaste regeling in. Deze bestaat erin dat in de volgende gevallen de netbeheerder de toevoer mag afsluiten zonder advies van de LAC: onveiligheid, leegstand, fraude en weigering door de afnemer om een leveringscontract te sluiten.

In de volgende situaties kan de netbeheerder enkel afsluiten na advies van de LAC:

- weigering door de afnemer om de netbeheerder toegang te geven tot zijn woning voor de plaatsing, inschakeling, controle of meteropname van de budgetmeter;
- weigering door de afnemer om de netbeheerder toegang te geven tot zijn woning voor het uitschakelen van de stroombegrenzer in de budgetmeter;
- weigering van de afnemer om een afbetalingsplan te sluiten of niet-naleving van dit plan;
- bij herhaaldelijk niet-verschijnen op de LAC, terwijl kan worden aangetoond dat hij driemaal behoorlijk daartoe werd opgeroepen;
- als de huishoudelijke afnemer geen leveringscontract wil sluiten nadat hij een jaar door de netbeheerder wordt beleverd, tenzij de afnemer kan aantonen dat hij geen leveringscontract heeft kunnen sluiten.

Door een wijziging van de definitie van "huishoudelijke afnemer" in het Elektriciteitsdecreet wordt het duidelijk dat gemengde eindafnemers (afnemers met een privé en professioneel verbruik op dezelfde meter) die een contract afgesloten hebben op naam van de zaak, geen recht meer hebben op de sociale openbaredienstverplichtingen in het Elektriciteitsdecreet. Enkel afnemers die in de betrokken woning gedomicilieerd zijn, zijn te beschouwen als huishoudelijke afnemer, tenzij het leveringscontract op het betrokken afnamepunt werd gesloten door een rechtspersoon.

Verder voegt het Voorontwerp van decreet uitdrukkelijk toe aan artikel 19 van het Elektriciteitsdecreet en artikel 18 van het Aardgasdecreet dat de Vlaamse Regering openbaredienstverplichtingen kan opleggen aan de netbeheerders met betrekking tot de plaatsing en werking van budgetmeters en stroombegrenzers en aan de leveranciers met betrekking tot de beschermingsmaatregelen in geval van wanbetaling en in geval van opzegging van het leveringscontract.

In het Voorontwerp van decreet worden nu ook specifieke boetes ingevoerd die de VREG kan opleggen in geval van niet-naleving van de sociale openbaredienstverplichtingen

3. Opmerkingen VREG bij het Voorontwerp van decreet

De VREG is verheugd dat een regeling wordt getroffen voor bepaalde situaties die zich voordoen in de vrijgemaakte markt (bv. opzeg leveringscontract) of zelfs voordien al in de gebonden markt (bv. leegstand), waarvoor nog geen oplossing was voorzien in het Decreet minimale levering. De VREG is ervan overtuigd dat de voorgestelde aanpassingen, alleszins voor netbeheerders en leveranciers, leiden tot duidelijkere richtlijnen voor het beschermen van sociaal zwakkeren, het afsluiten en het heraansluiten. Het afstemmen van de betrokken decreten op de vrije markt, leidt tot een heldere toekenning van de verantwoordelijkheden aan de marktpartijen die bij de vrijmaking van de markt zijn ontstaan. Ook de bijkomende specifieke sanctioneringsmogelijkheden voor de VREG tegen

overtredingen van de opgelegde sociale openbardienstverplichtingen zullen bijdragen tot een betere naleving van deze maatregelen door de betrokken marktpartijen.

In de nota aan de Vlaamse Regering wordt opgemerkt dat de LAC, alvorens een advies te verlenen, steeds een onderzoek moet voeren dat een antwoord moet geven op de vraag of de huishoudelijke afnemer niet in een te precaire situatie verkeert waardoor afsluiting onverantwoord zou zijn. De VREG beaamt dat de sociale bescherming die met de voorgestelde aanpassingen aan de decreten beoogd wordt aan de hand van verplichtingen opgelegd aan leveranciers en netbeheerders, staat of valt met de werking van de LAC's. Ook de bijkomende kosten en baten die netbeheerders en leveranciers ondervinden door de verbetering van de regelgeving, zal afhangen van de efficiëntie, snelheid en betrokkenheid waarmee de LAC's de aan hen voorgelegde dossiers behandelen. Zeker in grootsteden waar het aantal te behandelen dossiers bij elke LAC-sessie (wekelijks of maandelijks) kan oplopen tot enkele duizendtallen, moet veel aandacht besteed worden aan de ondersteuning en uitbouw van deze comités. Bijvoorbeeld: een verzoek tot afsluiting door een netbeheerder dat niet in de agenda van een LAC kan worden opgenomen wegens het grote aantal te behandelen dossiers, zal ertoe leiden dat de stroom- of gastoevoer naar een afnemer behouden blijft en daarmee de onzekerheid voor de netbeheerder over de recuperatie van de kosten voor deze energielevering alsook de opbouw van schulden door de afnemer. Oninbare kosten worden gesocialiseerd door deze in te werken in de distributienettarieven.

Naast deze algemene bezorgdheid heeft de VREG nog een aantal (puntsgewijze) opmerkingen bij de tekst van het Voorontwerp van decreet:

3.1. Opmerkingen in verband met de wijzigingen aangebracht aan het Decreet Minimale levering

In de definitie van "netbeheerder" die in artikel 2 van het Voorontwerp van decreet wordt ingevoegd in het Decreet Minimale levering wordt verwezen naar de beheerder van een distributienet, "als vermeld in artikel 2, 2°" van het Elektriciteitsdecreet. Dit moet artikel 2, 11° zijn.

De term "aardgasdistributienetbeheerder", zoals gebruikt in het gewijzigde artikel 2, 2° van het Decreet Minimale levering, kan volgens de VREG beter vervangen worden door de kortere en meer gebruikelijke term "aardgasnetbeheerder", naar analogie met het Aardgasdecreet.

In artikel 3 van het Voorontwerp van decreet wordt artikel 7 van het Decreet Minimale levering gewijzigd, voor wat elektriciteit en aardgas betreft. Met name worden de begrippen "distributeur" en "abonnee" vervangen door de termen die gebruikelijk zijn in de vrijgemaakte energiemarkt, namelijk "netbeheerder" en "huishoudelijke afnemer". Verder worden de gevallen waarin de LAC een advies dient te verlenen aangepast. Met betrekking tot de tekst van dit tweede lid van het gewijzigde artikel 7 heeft de VREG een aantal opmerkingen:

- Er wordt een opsomming gemaakt tussen elektriciteit enerzijds en aardgas anderzijds, terwijl dat volgens de VREG in één formulering kan gegoten worden zonder ook maar iets aan de inhoud van het artikel te wijzigen.
- De VREG vraagt zich af waarom de verzoeken tot afsluiting, bedoeld in 1°, b) en 2°, b) van dit gewijzigde artikel 7, tweede lid, van het Decreet Minimale levering niet opgenomen worden in artikel 18quater van het Elektriciteitsdecreet en artikel 17ter van het Aardgasdecreet net als de andere gevallen waarin de netbeheerder de energietoevoer kan afsluiten, zoals opgenomen in 1°, a) en 2°, a). Artikel 7 moet dan enkel bepalen dat de LAC een gemotiveerd advies moet uitbrengen over verzoeken van de netbeheerder tot afsluiten van zowel elektriciteit en aardgas in de gevallen zoals vermeld in de decreten, en over de verzoeken tot heraansluiting .
- De VREG merkt op dat het niet logisch is dat de LAC advies moet verlenen over een verzoek van de netbeheerder om een huishoudelijke afnemer af te sluiten, in het geval bedoeld in artikel 18quater, 8°, van het Elektriciteitsdecreet. Daarin wordt verwezen naar de situatie waarin de afnemer herhaaldelijk niet verschenen is op de LAC. In die situatie gaat het om een

dossier dat reeds bij de LAC aanhangig is gemaakt, niet om een dossier waarin de netbeheerder een verzoek tot afsluiting moet indienen bij de LAC. Dit punt 8° is m.a.w. geen situatie waarin de netbeheerder naar de LAC moet stappen, maar eerder een reden voor de LAC om een positief advies te geven aan de netbeheerder om een huishoudelijke afnemer af te sluiten wanneer deze in een situatie beschreven in artikel 18quater van het Elektriciteitsdecreet en artikel 17ter naar de LAC is gestapt.

- In 1°, b) en 2°, b) wordt bepaald dat de LAC een advies moet geven over een verzoek tot afsluiting ingeval het leveringscontract van de afnemer werd opgezegd door zijn leverancier omwille van een andere reden dan wanbetaling (de zogenaamde "commerciële drop") en indien de (aardgas)netbeheerder van oordeel is dat de huishoudelijke afnemer door een leverancier kan worden beleverd. De VREG vraagt zich af op welke manier de netbeheerder kan of moet aantonen dat de afnemer alsnog door een leverancier kan worden beleverd. Ook rijst de vraag waarom deze bijkomende bevoegdheid opgenomen wordt in het decreet Minimale levering en niet in het Elektriciteits- en Aardgasdecreet, zoals voor de overige situaties waarin de LAC een advies moet verlenen, zoals bedoeld in het nieuwe artikel 7, 1°, a) en 2°, a) van het Decreet Minimale levering.

Overeenkomstig hetzelfde artikel dient de LAC haar advies uit te brengen binnen veertien kalenderdagen na ontvangst van het verzoek. In de praktijk wordt echter een termijn van 1 maand gehanteerd om de LAC's toe te laten een degelijk sociaal vooronderzoek in te plannen en uit te voeren en de betrokken afnemers tijdig uit te nodigen. De VREG stelt dan ook voor om deze termijn te verlengen naar een maand.

Op basis van deze opmerkingen meent de VREG dat de tekst van het gewijzigde artikel 7 bijgevolg - zonder inhoudelijke wijziging - kan worden geherformuleerd tot:

"Artikel 7. Er wordt in iedere gemeente een lokale adviescommissie opgericht, waarvan de samenstelling en procedure door de Vlaamse Regering wordt bepaald.

De lokale adviescommissie brengt binnen dertig kalenderdagen na ontvangst van het verzoek en na een contradictoir onderzoek, een gemotiveerd advies uit over, een van de onderstaande gevallen:

1° het verzoek van een netbeheerder of aardgasnetbeheerder om de huishoudelijke afnemer af te sluiten, in de gevallen respectievelijk vermeld in artikel 18quater, 5° tot ... van het Elektriciteitsdecreet en artikel 17ter, 5° tot ... van het Aardgasdecreet;

2° het verzoek van een huishoudelijke afnemer tot heraansluiting, na een beëindiging van de toestand, als vermeld in artikel 18quater, 5° tot ... van het Elektriciteitsdecreet of artikel 17ter, 5° tot ... van het Aardgasdecreet."

Opgemerkt moet worden dat in dit artikel 7 enkel bepaald wordt over welke verzoeken de LAC een advies dient te verlenen. Het decreet bevat geen opsomming van de criteria die de LAC dient te respecteren bij het nemen van haar advies. Het herhaaldelijk niet-verschijnen op de LAC-zittingen en "het wel kunnen, maar niet willen betalen" kunnen een dergelijk criterium uitmaken.

De VREG merkt verder op dat niet geregeld is wie er na een heraansluiting, bij positief advies van de LAC over een verzoek bedoeld in 1°, c) en 2°, c), dient te leveren aan de afnemer. Er moet ofwel bepaald worden dat de LAC als voorwaarde moet stellen in haar advies dat de betrokken afnemer nog een leveringscontract moet afsluiten met een leverancier ofwel dat de netbeheerder zal moeten leveren aan de betrokken heraangesloten afnemer.

In het gewijzigde artikel 7 van het Decreet Minimale levering is nog steeds sprake van een "advies" van de LAC over verzoeken tot afsluiting en een "dwingend advies" van de LAC bij verzoeken tot heraansluiting. In beide gevallen blijft de waarde van een dergelijk advies onduidelijk: een negatief advies is ook een advies. Wat als de netbeheerder een advies naast zich neerlegt? De VREG vraagt zich dan ook af of het niet eerder de bedoeling is dat de LAC een beslissing neemt in plaats van een advies geeft.

3.2. Opmerkingen i.v.m. de wijzigingen aangebracht aan het Elektriciteitsdecreet

In **artikel 4 van het Voorontwerp van decreet** wordt de definitie van een "huishoudelijke afnemer" in het Elektriciteitsdecreet gewijzigd.

Hoewel de VREG akkoord gaat met het aanpassen van de definitie, merkt ze op dat deze wijziging niet alleen tot gevolg heeft dat gemengde afnemers geen recht meer hebben op de sociale openbaredienstverplichtingen. Bijvoorbeeld ook huisbewaarders die in bedrijfsgebouwen wonen, waarbij het leveringscontract op het afnamepunt gesloten werd door het bedrijf zullen hierop geen beroep meer kunnen doen zodra het betrokken bedrijf zijn energiefacturen niet meer betaalt. De verduidelijking van de definitie vereenvoudigt de (markt)processen die verbonden worden aan respectievelijk huishoudelijke afnemers en niet-huishoudelijke afnemers, maar de VREG wenst te waarschuwen dat de kans bestaat dat, als gevolg van de uitsluiting van gemengde afnemers, gezinnen met kinderen (in de winter) worden afgesloten.

Daarnaast heeft de aanpassing van de definitie ook gevolgen voor de toekenning van gratis elektriciteit conform artikel 18 bis van het Elektriciteitsdecreet. Momenteel gebeurt deze toekenning zuiver op basis van domiciliegegevens ongeacht of het leveringscontract werd afgesloten door een rechtspersoon. Gemengde afnemers zullen dus ook uitgesloten worden van de toekenning van gratis elektriciteit.

Volgens de VREG kan aan de definitie best worden toegevoegd dat het om een huishoudelijke afnemer moet gaan die aangesloten is op het distributienet op laagspanning (< 1000 volt). Het plaatsen van budgetmeters bij de weinige huishoudelijke afnemers die om een of andere reden aangesloten zijn op het hoogspanningsnet lijkt de VREG immers technisch onmogelijk zonder grote kosten voor de netbeheerder. In de praktijk zal deze situatie zich niet vaak voordoen gezien gemengde afnemers sowieso worden uitgesloten.

Ten slotte wordt opgemerkt dat deze definitie voor "huishoudelijke afnemer" niet dezelfde is als de definitie van "huishoudelijke eindafnemer" die opgenomen werd in het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering inzake de openbaredienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik en dat onlangs ter advies werd voorgelegd aan de VREG. Dit kan voor verwarring zorgen (zie ook opmerking in ADV-2006-2).

In **artikel 5 van het Voorontwerp van decreet** wordt een artikel 18ter en 18quater ingevoegd in het Elektriciteitsdecreet.

In dit artikel 18ter wordt bepaald dat iedere huishoudelijke afnemer recht heeft op een ononderbroken toevoer van elektriciteit. De VREG beseft dat deze term overgenomen wordt uit het Decreet Minimale levering, maar merkt op dat de term "ononderbroken toevoer" niet overeenstemt met de bedoeling van de decreetgever. Geplande of ongeplande onderbrekingen van de elektriciteitstoevoer kunnen immers niet vermeden worden. Correcter lijkt de formulering "iedere huishoudelijke afnemer heeft recht op de levering van een minimale hoeveelheid elektriciteit".

Wat het nieuwe artikel 18quater van het Elektriciteitsdecreet betreft (de gevallen waarin de netbeheerder de toevoer van elektriciteit kan afsluiten), merkt de VREG op dat de inhoud van dit artikel in grote mate overlapt met artikel 41 van het Ontwerpbesluit, waarin eveneens de gevallen worden bepaald waarin de netbeheerder de toevoer van elektriciteit of aardgas kan afsluiten. Deze overlapping is overbodig en kan op termijn leiden tot het ontstaan van elkaar tegensprekende teksten.

In 7° wordt de situatie bedoeld waarin de afnemer weigert om een afbetalingsplan na te leven. De VREG stelt voor om te verduidelijken dat het gaat om het niet naleven van een afbetalingsplan ten aanzien van de netbeheerder (zoals bedoeld in artikel 40 van het Ontwerpbesluit).

De VREG vraagt zich af of er niet een bijkomende situatie dient te worden ingevoegd, namelijk de situatie waarin er sprake is van wanbetaling ten opzichte van de netbeheerder, na afloop van de procedure bedoeld in de artikelen 37 en volgende van het Ontwerpbesluit. Ook hier dient de LAC eerst een positief advies te verlenen vooraleer de netbeheerder kan overgaan tot afsluiting.

Ten slotte verwijst de VREG naar haar opmerkingen die hierboven al werden gemaakt bij het gewijzigde artikel 7 van het Decreet Minimale Levering in verband met de situatie waarin de afnemer driemaal niet is verschenen op de LAC-zitting en in verband met de opzegging van het leveringscontract omwille van een andere reden dan wanbetaling waarbij de netbeheerder van oordeel is dat de huishoudelijke afnemer door een leverancier kan worden beleverd.

In §3 van dit artikel 18quater wordt bepaald dat de kosten voor **heraansluiting** steeds ten laste zijn van de betrokken huishoudelijke afnemer. De VREG stelt zich hierbij de vraag of dit wel billijk is wanneer er onterecht werd afgesloten of wanneer een periode van onveiligheid, die niet veroorzaakt werd door de betrokken afnemer (maar wel door bv. de eigenaar van de woning), is beëindigd. Zoals hierboven reeds opgemerkt werd, wordt ook best verduidelijkt onder welke voorwaarden er opnieuw mag aangesloten worden, meer bepaald dat een leverancier moet gekend zijn of dat de LAC beslist dat de netbeheerder de levering voor zijn rekening moet nemen. Eventueel kan in het artikel opgenomen worden dat de Vlaamse Regering naast de termijnen ook de voorwaarden voor her aansluiting bepaalt.

In **artikel 6 van het Voorontwerp van decreet** stelt de VREG voor de formulering "de plaatsing en werking van budgetmeters" te vervangen door "de plaatsing en exploitatie van budgetmeters".

Bijkomend zou in **Artikel 7, §1, 5°, van het Elektriciteitsdecreet** toegevoegd moeten worden dat de netbeheerders ook de openbardienstverplichtingen moeten uitvoeren, opgenomen in de artikelen 18ter en 18quater van het Elektriciteitsdecreet.

De mogelijkheid om boetes voor overtredingen op de sociale openbardienstverplichtingen op te leggen betekent een belangrijke aanmoediging voor distributienetbeheerders om hun processen te optimaliseren. De specifieke mogelijkheid om laattijdige her aansluiting te kunnen sanctioneren is hiervan een goed voorbeeld. De VREG zou immers willen opmerken dat het terecht afsluiten van de elektriciteits- en gastoevoer, op zich geen probleem hoeft te zijn, als gegarandeerd kan worden dat er ook zeer snel kan her aangesloten worden als alle voorwaarden hiervoor voldaan zijn.

Tot op heden werden nog geen boetes voor overtredingen op de sociale openbardienstverplichtingen opgelegd door de VREG. Deze wijziging van het Decreet zal dus waarschijnlijk leiden tot bijkomende werkbelasting voor de VREG.

3.3. Opmerkingen i.v.m. de wijzigingen aangebracht aan het Aardgasdecreet

Wat de wijzigingen betreft aan het Aardgasdecreet, dienen dezelfde opmerkingen te worden gemaakt als bij de wijzigingen aan het Elektriciteitsdecreet.

De VREG wenst volgend bijkomend probleem te signaleren: het aardgasdistributienet in Baarle-Hertog wordt omwille van historische en technische redenen, beheerd door de Nederlandse aardgasnetbeheerder Intergas Netbeheer. Voor het merendeel van zijn netgebruikers valt deze aardgasnetbeheerder onder Nederlandse regelgeving. Deze bevatten niet dezelfde openbardienstverplichtingen als in Vlaanderen. Deze netbeheerder kan bijgevolg de Vlaamse sociale openbardienstverplichting niet op een efficiënte manier in praktijk brengen voor het beperkte aantal (928) huishoudelijke afnemers op Vlaams grondgebied. De VREG adviseert daarom om in het besluit de mogelijkheid te voorzien om in dit geval (of gelijkaardige gevallen die zich in de toekomst zouden voordoen), alternatieve werkwijzen toe te laten op voorwaarde dat deze een gelijkwaardige sociale bescherming bieden.

4. Inhoud van het Ontwerpbesluit

Het Ontwerpbesluit heeft tot doel de bestaande besluiten van de Vlaamse Regering met betrekking tot de sociale openbaredienstverplichtingen in de vrijgemaakte elektriciteitsmarkt enerzijds en aardgasmarkt anderzijds te vervangen door één besluit.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste wijzigingen die opgenomen zijn in het Ontwerpbesluit ten opzichte van de bestaande besluiten:

- Leveranciers worden verplicht om het standaardontwerp van hun herinneringsbrief en ingebrekestelling ter goedkeuring voor te leggen van de VREG.
- De minimale opzegtermijn die de leverancier dient te respecteren bij opzegging van een leveringscontract van een klant wordt verlengd van één naar twee maanden.
- Wanneer het leveringscontract van een afnemer wordt opgezegd omwille van een andere reden dan wanbetaling, geldt dezelfde procedure als voor wanbetaling, behoudens wanneer de netbeheerder van mening is dat de afnemer redelijkerwijs een leveringscontract moet kunnen sluiten met een leverancier. In dat geval kan de netbeheerder een verzoek tot afsluiting indienen bij de LAC.
- Er wordt een procedure voorzien die geldt bij contractloze levering als gevolg van een verhuizing. Het betreft gevallen waarin iemand vergeten is zijn leverancier in te lichten van zijn verhuizing of geen leverancier zoekt. De leverancier van de vorige bewoner moet in dat geval de netbeheerder van deze situatie op de hoogte te brengen, zodat deze de nieuwe bewoner kan verzoeken om alsnog zijn situatie te regulariseren. Wanneer de afnemer niet reageert op deze (telefonische en schriftelijke) verzoeken van de netbeheerder, zal de netbeheerder ter plaatse komen bij de afnemer en hem verzoeken een regularisatieformulier te ondertekenen. Hierop kan de afnemer ofwel aanduiden wie zijn huidige leverancier is ofwel, bij ontstentenis, akkoord gaan met de verdere levering door de leverancier van de vorige bewoner. In dit laatste geval kan hij daarna alsnog naar een andere leverancier overstappen zonder kosten, maar mits inachtnaam van een opzegtermijn van een maand. Als de afnemer weigert om dit regularisatieformulier te ondertekenen, kan de netbeheerder overgaan tot afsluiting zonder een advies van de LAC.
- Er wordt een procedure toegevoegd die gevolgd moet worden bij fraude van de eindafnemer.
- De netbeheerder wordt verplicht om bij huishoudelijke afnemers wier leveringscontract werd opgezegd omwille van wanbetaling steeds een budgetmeter te plaatsen, tenzij in 3 specifieke gevallen (technisch onmogelijk om een budgetmeter te plaatsen, leveringscontract dat binnen de 3 maanden ingaat, kleine netbeheerder). In het huidige besluit kon de afnemer ook buiten deze drie gevallen opteren voor de plaatsing van een stroombegrenzer.
- De netbeheerder krijgt meer tijd om deze budgetmeter te plaatsen: tot 30 kalenderdagen na het einde van de opzegtermijn (terwijl dat in het huidige besluit in de laatste tien dagen voor het einde van de opzegtermijn diende te gebeuren).
- Het hulpkrediet op de budgetmeter wordt verhoogd van 50 kWh naar 200 kWh.
- De minimale levering van elektriciteit wordt verhoogd van 6 Ampère naar 8 Ampère voor gezinnen zonder kinderen en 12 Ampère voor gezinnen met kinderen.
- De regeling inzake het aantal oplaadpunten dat de netbeheerder moet voorzien, is gewijzigd. De eis om minimum één oplaadplaats per gemeente te hebben blijft behouden. Nu is toegevoegd dat bijkomende oplaadpunten worden vastgelegd op basis van de behoeften.
- Bij elk oplaadpunt moeten verschillende betaal mogelijkheden mogelijk zijn, waaronder minstens de mogelijkheid tot betaling in contant geld en Proton.
- De regeling voor de afbouw van schulden wordt uitgebreid. Zo kan elektriciteit of aardgas dat verbruikt wordt na het einde van het leveringscontract maar voor de plaatsing van de budgetmeter, verrekend worden via de opladingen.
- Niet-beschermde klanten kunnen niet meer opteren voor een gratis stroombegrenzer maar de kosten van de plaatsing van de budgetmeter zullen voor niet-beschermde klanten ook verrekend kunnen worden via de opladingen en dus gespreid kunnen worden.

- Er wordt een procedure opgenomen die de netbeheerder moet volgen bij wanbetaling van een afnemer die door hem van elektriciteit en/of aardgas wordt voorzien.
- Het begrip klaarblijkelijke onwil wordt vervangen door een omschrijving van de gevallen waarin mag worden afgesloten, met of zonder beslissing van de LAC. Nieuw is dat de netbeheerder nu ook afnemers mag afsluiten die door hem beleverd worden en geen inspanning leveren om terug te keren naar de vrije markt. Indien deze afnemers na een jaar levering door de netbeheerder nog geen leveringscontract hebben afgesloten, kan de netbeheerder een verzoek tot afsluiting indienen bij de LAC. De netbeheerder dient de betrokken afnemer wel tijdig opgeroepen te hebben om alsnog een leveringscontract te sluiten.
- Leveranciers zullen steeds een door beide partijen ondertekend leveringscontract moeten bezorgen aan de betrokken afnemer.
- In nieuwe sociale woningen met een afzonderlijke meetinrichting per wooneenheid moet steeds een budgetmeter wordt geplaatst. De kosten hiervan vallen ten laste van de netbeheerder.
- De gegevens die bij leveranciers en netbeheerders worden opgevraagd ter evaluatie van het sociale energiebeleid worden gewijzigd. In het kader van administratieve vereenvoudiging worden niet meer alle gegevens per gemeente opgevraagd en moeten de leveranciers geen opsplitsing meer maken voor elektriciteit en aardgas. Anderzijds worden wel een aantal bijkomende cijfers opgevraagd, onder andere met betrekking tot de LAC, om het sociale energiebeleid beter te kunnen opvolgen.

5. Opmerkingen van de VREG bij het Ontwerpbesluit

De VREG ondersteunt deze herziening van het besluit volledig. De VREG had immers zelf signaleerd dat de bestaande sociale openbaredienstverplichtingen niet meer het gewenste effect bereikten en onvoldoende bescherming boden in de nieuwe context van de vrijgemaakte energiemarkt. Aan onze bezorgdheden werd in grote mate tegemoet gekomen.

Toch wenst de VREG enkele opmerkingen te maken bij het nieuwe besluit, die voortkomen uit het overleg dat de VREG op regelmatige basis voert met de marktpartijen en uit onze ervaringen op de vrijgemaakte markt.

1) Algemeen kan gesteld worden dat het voorschrijven van uitzonderingsmaatregelen voor bepaalde groepen van afnemers, doorgaans leidt tot bijkomende administratieve belastingen van de partijen die deze maatregelen moeten voorzien, bovenop hun eigen kernactiviteiten. Zo is geweten dat al veel inspanningen geleverd worden door zowel distributienetbeheerders en leveranciers als de VREG bij het uitvoeren van de sociale openbaredienstverplichtingen.

Voorals de uitzonderingsmaatregelen activiteiten inhouden die niet altijd stroken met de 'natuurlijke' marktrol die een partij heeft, worden in verhouding onevenredige lasten bij deze partij gelegd. Zo wordt bijvoorbeeld aan een distributienetbeheerder de rol van 'sociale leverancier' opgelegd als vangnet voor afnemers met betalingsmoeilijkheden, hoewel de vrijmaking van de markt een zeer strikte scheiding tussen leveringsactiviteiten en netbeheer oplegt. De netbeheerder moet hierdoor 'leveranciersactiviteiten' ontplooiën met de daaraan verbonden investeringen in klantenbeheer- en facturatiesystemen, klantenkantoren, contactcenters, enzovoort. Activiteiten die hij door de unbundling juist heeft moeten afstoten.

2) Daarenboven leidt het opleggen van verplichtingen van sociale aard aan leveranciers tot toetredingsdrempels tot de vrije energiemarkt van Vlaanderen. Het verbod op de aanrekening van kosten aan beschermde afnemers voor het versturen van herinneringsbrieven en ingebrekestellingen, is een kost die voor nieuwe leveranciers met een (nog) klein klantenbestand relatief zwaar doorweegt, rekening houdend met concurrentie en prijsdruk. Dit kan ertoe leiden dat deze leveranciers deze klanten zullen weren, vooral als de kost voor het bedienen van deze klanten hoger is dan de kost van

het 'screenen' van deze klanten. Voor leveranciers met een groter klantenbestand kunnen deze uitzonderingsmaatregelen goedkoper geïntegreerd worden in de normale klantensystemen en wegen de kosten minder op de inkomsten. Er moet over gewaakt worden dat de toetredingsdrempels niet te hoog worden.

3) Ten derde waarschuwt de VREG voor maatregelen die sterk gekoppeld worden aan technische (onder andere metering) oplossingen, zeker in een markt met een internationaal karakter. Door te specifieke eisen te stellen kunnen ook de technische oplossingen zeer specifiek voor de Vlaamse markt zijn waardoor het aantal aanbieders van de geschikte technologie beperkt wordt. Dit kan de geschikte technologie duur maken, wat de kostprijs van de uitvoering van de maatregel verhoogt. De budgetmeter is hiervan een voorbeeld.

Naast deze algemene bemerkingen heeft de VREG ook (artikelsgewijze) opmerkingen op de voorgestelde teksten.

In **artikel 4, §3, van het Ontwerpbesluit** worden leveranciers verplicht om het standaardontwerp van hun herinneringsbrief en ingebrekestelling ter goedkeuring voor te leggen aan de VREG. De VREG merkt op dat zij wel kan nagaan of deze brieven voldoen aan de wetgeving, maar dat het taalgebruik in deze brieven soms onduidelijk en moeilijk begrijpbaar is voor de betrokken afnemers. Er is een belangrijk communicatief aspect verbonden aan deze brieven en de VREG merkt op dat zij geen specialist terzake is. Eventueel kan voorgesteld worden dat leveranciers en netbeheerders in overleg met de VREG modelbrieven opstellen die daarna door de VREG opgelegd worden. Hierbij kan ook het advies van de afdeling communicatie van de Vlaamse overheid (DAR, voorheen COO) ingewonnen worden. In afwachting hiervan kunnen de eigen modellen verder gebruikt worden. Door een jaarlijkse evaluatie kunnen de modelbrieven actueel gehouden worden. Eenzelfde opmerking kan gegeven worden bij artikel 8, §4, artikel 29, §2 en artikel 39, §2.

In **artikel 5 van het Ontwerpbesluit** wordt bepaald dat aan beschermde afnemers geen kosten kunnen worden aangerekend voor het versturen van herinneringsbrieven en ingebrekestellingen. Het gevaar bestaat dat beschermde afnemers hun betalingsgedrag aanpassen, wetende dat herinneringsbrieven en ingebrekestellingen gratis zijn. Het dragen van deze kosten zorgt voor een extra toetredingsdrempel voor eventuele nieuwe toetreders.

In **artikel 7, §1**, wordt de minimale opzegtermijn die de leverancier dient te respecteren bij opzegging van een leveringscontract van een klant verlengd van één naar twee maanden. De bedoeling is de opgezegde afnemers meer tijd te geven om een andere leverancier te zoeken. Om dezelfde reden kan de huishoudelijke afnemer nu tot twee (in plaats van tien) dagen voor het einde van de opzegtermijn nog een leverancier aanduiden.

Beide maatregelen zullen echter niet 100% hun doel bereiken zolang in het bestaande communicatieverkeer tussen netbeheerder en leverancier het "informatielek" over het betalingsgedrag van de afnemer (ook wel het "switch-na-drop"-bericht genoemd) blijft bestaan. Als een leverancier een nieuwe klant contracteert, meldt hij dit via het gewone switchbericht aan de netbeheerder. Wanneer het echter gaat om een afnemer waarvan het leveringscontract werd opgezegd door zijn vorige leverancier, antwoordt de netbeheerder aan de nieuwe leverancier dat deze geen gewoon switchbericht maar wel een "switch-na-drop"-bericht moet sturen. Dit om ervoor te zorgen dat de startdatum waarop het leveringscontract zou ingaan (doorgaans één maand na het aangaan van het contract) zou kunnen vervroegd worden naar de datum waarop de vorige leverancier zijn contract beëindigt. Door dit "informatielek" weet de leverancier echter dat de betrokken afnemer werd opgezegd door zijn oude leverancier, en kan daaruit vermoeden dat dit het gevolg is van wanbetaling. Na ontvangst van dit bericht zal de leverancier dan ook vaak proberen alsnog onder het contract met de afnemer uit te raken.

De VREG heeft dit "informatielek" reeds verschillende malen aangekaart bij de distributienetbeheerders en leveranciers, en werd hierin sinds kort ook ondersteund door de Privacy

Commissie. Daarbij werd aangedrongen om deze manier van communiceren stop te zetten, of alleszins in te perken. Zo werden onder impuls van de VREG afzonderlijke berichten ontwikkeld voor het beëindigen van levering omwille van andere redenen dan wanbetaling (bijvoorbeeld een gewone opzeg van een contract of een problematisch verlopende verhuizing) zodat ook deze afnemers niet onterecht bij de sociale leverancier zouden terechtkomen.

De VREG meent dat de voorgestelde verlenging van de opzegtermijn deze problematiek in de huidige manier van berichtenuitwisseling niet tegengaat, tenzij de opzeg in twee fasen gebeurt:

1. de leverancier zegt twee maand op voorhand zijn contract met zijn klant op, zonder dit al te melden aan de distributienetbeheerder;
2. indien één maand voor de opzegdatum de leverancier nog geen melding van een leverancierswissel naar een andere leverancier heeft ontvangen, meldt hij zijn opzeg alsnog bij de distributienetbeheerder.

Deze gefaseerde werkwijze laat toe dat de leverancierswissel van een klant die binnen de maand een nieuwe leverancier vindt, kan gebeuren net als elke andere leverancierswissel omdat de netbeheerder nog niet op de hoogte is van de dropaanzeg.

De VREG blijft er in de toekomst voor ijveren om de berichtensequenties in dit opzicht sterk te verbeteren zodat geen informatie over een netgebruiker "gelekt" wordt waaruit een bepaalde benadeling door leveranciers kan volgen. In afwachting van deze verbeterde manieren van berichtenuitwisseling, kan gewerkt worden op de hierboven beschreven gefaseerde opzeg. Dit kan opgevangen worden door dit op te nemen in de Technische Reglementen (Ministeriële Besluiten) eerder dan in dit besluit. Hiertoe moet **Artikel 8 §2** worden aangepast. Zo worden de woorden "tegelijktijd" en "onmiddellijk" beter geschapt: "De leverancier brengt de netbeheerder of aardgasnetbeheerder op de hoogte van de opzeg...". Aan de paragraaf kan toegevoegd worden: " De minister kan nadere regels (in de technische reglementen) opleggen voor de manier en het tijdstip waarop de leverancier de netbeheerder of aardgasnetbeheerder op de hoogte brengt van de opzeg van het contract voor de levering van elektriciteit en aardgas van de huishoudelijke afnemer."

De verlenging van de minimale opzegtermijn houdt uiteraard ook een extra financiële last en toetredingsbarrière in voor de leverancier.

De VREG stelt voor om **artikel 7, §2** te herformuleren tot "In geval van wanbetaling, kan een leverancier bovendien pas overgaan tot opzegging van het leveringscontract ...". Dit om duidelijker het onderscheid te maken met 7, §1 waarbij elke vorm van opzeg van het leveringscontract minstens twee maand op voorhand moet gegeven worden.

Overeenkomstig **artikel 7, §3**, mag de leverancier geen verbrekingsvergoeding aanrekenen aan beschermde klanten wanneer hij het contract opzegt omwille van wanbetaling. De VREG merkt op dat in het huidige akkoord dat de energieleveranciers hebben gesloten onder impuls van de federale minister bevoegd voor het energiebeleid, leveranciers ook ten aanzien van niet-beschermde afnemers geen verbrekingsvergoeding meer kunnen aanrekenen wegens voortijdige opzegging omwille van wanbetaling.

In **artikel 8** staat dat de huishoudelijke afnemer een nieuwe leverancier moet zoeken tot uiterlijk 2 dagen voor het einde van de opzegtermijn. De VREG stelt voor om de huidige termijn van 10 dagen voor het einde van de opzegtermijn in te korten tot de momenteel gangbare 5 dagen (in plaats van de voorgestelde 2 dagen) om zo de impact op bestaande processen inzake berichtenverkeer tussen leveranciers en netbeheerders te minimaliseren.

De VREG stelt zich wel de vraag op basis waarvan een netbeheerder kan oordelen dat een afnemer redelijkerwijze door een leverancier kan worden beleverd, zoals bedoeld in **artikel 9, tweede lid**, en hoe een afnemer kan bewijzen dat dat niet het geval is. De VREG meent dat tot een duidelijkere, onbetwistbare regeling kan worden gekomen door de woorden "en de netbeheerder of de aardgasdistributienetbeheerder van oordeel is dat de huishoudelijke eindafnemer redelijkerwijze door

een leverancier kan worden beleverd” te schrappen. Eventueel kan voor de duidelijkheid aan deze paragraaf toegevoegd worden dat de netbeheerder, in afwachting van het LAC-advies, levert aan de huishoudelijke afnemer.

Aan de titel van hoofdstuk IV kan voor alle duidelijkheid best toegevoegd worden “na een verhuizing”.

De VREG merkt op dat volgens het huidige berichtenverkeer tussen leveranciers en netbeheerders, een verhuizing (meer bepaald een klant- en leverancierswissel, dit wil zeggen dat er op dat toegangspunt een nieuwe bewoner komt wonen die door een andere leverancier beleverd wordt) moet gemeld worden aan de distributienetbeheerder door de leverancier van de nieuwe bewoner. De distributienetbeheerder zal dan aan de vorige leverancier melden dat er een nieuwe leverancier zal zijn van de nieuwe bewoner op het betrokken toegangspunt. De procedure, beschreven in artikel 10, §1, moet enkel toegepast worden indien een dergelijke melding door de leverancier van de nieuwe bewoner uitblijft. Dit dient bijgevolg toegevoegd te worden.

§1 van artikel 10 doet uitschijnen dat de leverancier dadelijk aan de netbeheerder moet melden dat hij vanaf de verhuisdatum niet meer geregistreerd wil staan op dat toegangspunt. In het sectoroverleg werd om efficiëntieredenen afgesproken dat de leverancier moeite zal doen om de nieuwe bewoner te identificeren en aan te sporen om zich in regel te stellen. Hij kan immers via de verhuisformulieren eenvoudiger de nodige informatie (zoals de contactgegevens van de nieuwe bewoner) verzamelen. De leverancier kan er ook voor opteren om eerst te proberen de nieuwe bewoner te contracteren wanneer deze nog geen nieuwe leverancier heeft. Daarom wordt dit artikel beter aangepast als volgt: “Nadat een huishoudelijke eindafnemer zijn leverancier inlicht over de verhuizing en indien de leverancier, op basis van de informatie hem verstrekt door de huishoudelijke afnemer, beschikt over de contactgegevens van de nieuwe afnemer, moedigt de leverancier de nieuwe afnemer aan om zich in regel te stellen. Daarna kan de leverancier aan de netbeheerder of aardgasnetbeheerder melden...”

§1 van artikel 10 is in dat opzicht ook onduidelijk omdat er sprake is van “niet meer geregistreerd wil staan op een toegangspunt”. Beter is om te spreken van “dat hij zijn levering op het (oude) adres van de huishoudelijke afnemer wenst stop te zetten”.

In **§2 van dit artikel 10** dienen de woorden “zo snel mogelijk en uiterlijk binnen tien kalenderdagen na de ontvangst van de brief” toegevoegd te worden tussen “zijn plicht om,” en “een van de volgende acties te ondernemen:”. In 2° kan dan eventueel het zinsdeel na de komma worden weggelaten.

In **artikel 10, §3** is niet bepaald binnen welke tijdspanne de netbeheerder ter plaatse moet gaan. Het regularisatiedocument zou ook het afsluiten van de aansluiting als derde mogelijkheid kunnen aanbieden.

Er is evenmin een termijn gedefinieerd waarbinnen de distributienetbeheerder het ondertekende regularisatiedocument moet doorsturen naar de betreffende leverancier. Ook op de reactie van de leverancier om de toestand te regulariseren nadat hem een regularisatieformulier werd toegestuurd, is geen maximumtermijn vastgelegd.

Er kan voor geopteerd worden dat deze termijnen opgenomen worden in het besluit. De VREG meent echter dat deze detailspecificatie van de te volgen procedures in de Technische Reglementen (Ministeriële Besluiten) kunnen opgenomen worden. Daarom zou kunnen toegevoegd worden dat de minister (bijvoorbeeld via het technisch reglement distributie) ook nadere regels kan vastleggen met betrekking tot de opname van meterstanden en de naleving van termijnen bij toepassing van de procedure, bedoeld in artikel 10, naast het bepalen van vorm en de inhoud van het regularisatiedocument. Dit document zou trouwens analoog aan het voorstel van de VREG om modelbrieven op te stellen voor de ingebrekestelling en de opzeg van de levering van elektriciteit of aardgas, ook in samenspraak met de sector en na advies van de afdeling communicatie van de Vlaamse overheid (DAR, voorheen COO) door de VREG kunnen opgesteld en opgelegd worden.

In **artikel 11** wordt voorzien dat de distributienetbeheerder de elektriciteits- of aardgastoevoer kan afsluiten, echter er wordt geen duidelijkheid gegeven over wie in de tijd tussen de melding van de leverancier en de afsluiting of de regularisatie geleverd heeft aan de eindafnemer. Ook over de totale termijn van deze procedure is geen uitsluitend gegeven. Bij het overleg tussen de VREG, leveranciers en distributienetbeheerder was overeengekomen dat een leverancier nog maximaal 30 kalenderdagen na zijn melding doorlevert aan de afnemer. In deze periode moet de distributienetbeheerder trachten om de levering op het punt te regulariseren of tot een afsluiting te komen. Als dit niet lukt in deze termijn, stopt de levering door de leverancier aan de afnemer, en zou de distributienetbeheerder verder leveren in afwachting van een afsluiting. Deze termijn van 30 kalenderdagen is van belang om het risico voor de leverancier duidelijk te omlijnen.

In tegenstelling tot de huidige regeling, is afsluiting na fraude volgens het ontwerpbesluit toegelaten zonder advies van de LAC. In de **artikelen 12 en 13** wordt de procedure bij fraude vastgesteld. De beschrijving "de nodige maatregelen om een einde te stellen aan de fraude" is echter tamelijk vaag en geeft veel vrijheid aan de distributienetbeheerder. Ook "verzet tegen de poging van de netbeheerder" geeft veel ruimte voor interpretatie. Hieruit blijkt niet dat fraude ernstig genomen wordt. De VREG stelt voor om bij de objectieve vaststelling van fraude (al dan niet bevestigd door een PV van de politie), de distributienetbeheerder het recht te geven onmiddellijk over te gaan tot afsluiting en hem toe te staan hiervoor alle nodige maatregelen te treffen. Voor de duidelijkheid kan eveneens toegevoegd worden dat de frauderende netgebruiker de kosten voor de maatregelen die de distributienetbeheerder heeft moeten nemen en de kosten voor de onrechtmatig afgenomen energie moet betalen.

De uitzondering voorzien in **artikel 14 §2 1°**, behelst het risico dat het aangegane contract in tussentijd geannuleerd wordt. In dit geval zou de distributienetbeheerder toch nog moeten overgaan tot het plaatsen van een budgetmeter.

Voor de duidelijkheid kan aan artikel 14 §2 laatste alinea toegevoegd worden: "In deze gevallen wordt de afnemer zonder enige beperking beleverd door de netbeheerder. Bij wanbetaling volgt de netbeheerder...".

Wat **artikel 14, §5** betreft, wordt opgemerkt dat als de verhuurder geen toegang wil geven tot de aansluiting voor de plaatsing van een budgetmeter omdat dit een negatief beeld geeft naar toekomstige huurders, de toepassing van dit artikel problematisch kan worden. De VREG werd met deze vraag reeds geconfronteerd vanuit de sociale verhuurkantoren.

De VREG is geen voorstander van het optrekken van het hulpkrediet van 50 naar 200 kWh, zoals voorzien in **artikel 14, §6**. Enerzijds is dit vrij hoog vergeleken met de bedoeling van het hulpkrediet, namelijk de periode overbruggen tot wanneer men zijn kaart weer kan opladen (bv. verlengd weekend). Anderzijds leidt dit tot een verdere schuldopbouw, wat men juist wil vermijden door het gebruik van een budgetmeter.

In **artikel 15** wordt bepaald dat bij een verhuizing, de netbeheerder de budgetmeter moet uitschakelen op het oude adres binnen 5 werkdagen na de melding van de verhuizing. De VREG stelt zich de vraag of de periode van vijf werkdagen niet ingekort kan worden. In vele gevallen zal de nieuwe bewoner geen oplaadkaart hebben en dus geen energie kunnen verbruiken, tenzij de minimale levering. De VREG krijgt hierover regelmatig vragen van onwetende en misnoegde afnemers. Eventueel moet de mogelijkheid voorzien worden voor de nieuwe bewoner om in een klantenkantoor langs te gaan en een kaart af te halen waarmee de budgetmeter kan uitgeschakeld worden zodat hij weer op volledig vermogen kan verbruiken of dat hem per post een desactivatiekaart wordt opgestuurd. Hierover zijn reeds voorstellen opgenomen in de nieuwe ontwerpen van de technische reglementen distributie elektriciteit en gas. Eventueel kan verwezen worden naar termijnen en werkwijzen die verder bepaald worden door de minister (de technische reglementen zullen namelijk ministeriële besluiten zijn).

Artikel 16 stipuleert dat de kosten voor het wegnemen van een budgetmeter of stroombegrenzer ten laste vallen van de huishoudelijke afnemer, indien het een niet-beschermd afnemer is. In de praktijk blijft de budgetmeter steeds staan, maar wordt hij uitgeschakeld bij verhuis of wanneer de afnemer weer onbeperkt stroom mag afnemen. Indien de (nieuwe) bewoner de budgetmeter toch effectief weg wil, is de VREG van oordeel dat hij zelf moet opdraaien voor de bijhorende kosten, ongeacht of het een beschermd afnemer is of niet. Voor de volledigheid zou ook toegevoegd moeten worden dat de kosten voor de niet-beschermd afnemer kunnen betaald worden via een afbetalingsplan dat wordt voorgeprogrammeerd in de budgetmeter.

In **artikel 18, 1°**, wordt voorgesteld om het vermogen van de minimale levering te verhogen tot 8 ampère voor een huishoudelijke afnemer zonder kinderen en 12 ampère voor een gezin met kinderen. De VREG wil bij deze regeling toch opmerken dat er momenteel geen naakte stroombegrenzers bestaan van 8 en 12 ampère: er bestaan enkel naakte stroombegrenzers van 6 of 10 ampère. Door deze verdere differentiëring van aan te bieden stroombegrenzings en door geen rekening te houden met internationale standaarden, worden de technologische oplossingen zeer specifiek gericht op de Vlaamse markt voor sociale dienstverlening, wat het aantal aanbieders van deze oplossingen sterk beperkt. Deze beperkte keuzemogelijkheid en de afhankelijkheid van een bepaalde toeleverancier verhoogt de kostprijs van de toegepaste technologie en dus de uitvoering van de sociale openbaredienstverplichtingen.

Bovendien is de VREG geen voorstander van de verhoging van de minimale levering omdat dit zorgt voor schuldopbouw. Ook de praktische uitwerking van de regel zal veel extra werk en opvolging veroorzaken met betrekking tot:

- het verkrijgen en verwerken van de informatie over het aantal kinderen (en hun leeftijd) en het actueel houden van deze informatie (inclusief rechtzetting van fouten);
- de omschakeling van de bestaande apparatuur (in het overgangsjaar);
- de aanpassing van de instellingen van de stroombegrenzer telkens een verandering in de gezinssituatie vastgesteld of gemeld wordt: een verhoging van de begrenzing naar 12 ampère na een eerste geboorte of hersamenstelling van een gezin en een verlaging naar 8 ampère wanneer het enige nog thuis wonende kind uit huis gaat of een bepaalde leeftijd bereikt of zelfs overlijdt.

De VREG merkt op dat deze maatregel heel wat administratieve en operationele opvolging en problemen met zich meebrengt met klachten tot gevolg. Bijgevolg is een verhoging van de distributienettarieven als gevolg van deze maatregel te verwachten.

Het lijkt de VREG nuttig om in **artikel 21** te bepalen dat elk oplaadpunt ook minstens eenmaal per week buiten de kantooruren open moet zijn.

In **artikel 22** wordt voor opladingen van de budgetmeter tot en met een oplaadbedrag van 50 euro bepaald dat dit maximum voor 35% gebruikt mag worden voor schuldafbouw. Bedoelt men hiermee ook de eerste schijf van 50 euro van een hoger oplaadbedrag? Voor oplaadbedragen boven 50 euro wordt geen limiet voorzien. Dit wordt dus overgelaten aan de netbeheerder en kan dus hoog oplopen.

De VREG merkt op dat er **geen artikel 23** is opgenomen in het Ontwerpbesluit.

In **artikel 24, §1**, wordt bepaald dat als een netbeheerder vaststelt dat een afnemer gedurende een periode van twee maanden zijn budgetmeter niet oplaadt, de netbeheerder de laatste oplading zal beoordelen op basis van het synthetisch lastprofiel. Het valt aan te raden om de specifieke schattingsmethode, namelijk gebruik makend van het synthetisch lastprofiel, niet te vermelden in het artikel, maar enkel in algemene termen te spreken van: "De netbeheerder maakt een inschatting van het verbruik in de maanden na de laatste oplading en beoordeelt of een nieuwe oplading nodig is".

Na die beoordeling zou de netbeheerder overeenkomstig §2 een brief moeten sturen aan de afnemer om binnen de 15 dagen contact op te nemen. Dit zou kunnen doen uitschijnen dat ongeacht de beoordeling er een brief moet gestuurd worden. Indien de laatste oplading voldoende hoog was, is dit misschien niet nodig. Dit kan, samen met het bovenstaande tekstvoorstel, verduidelijkt worden als volgt: "Indat geval stuurt de netbeheerder een brief...".

In **artikel 25, §1**, is er sprake van "openstaande rekeningen". Vermoedelijk sluit dit aan bij artikel 24 waar de distributienetbeheerder ervan uit gaat dat het hulpkrediet opgebruikt is en stroom afgenomen wordt met de stroombegrenzerfunctie, maar dit wordt niet duidelijk uit de tekst. In artikel 24 is er immers geen sprake van opbouw van schulden en de bekendmaking van een openstaande rekening hieraan gekoppeld. Om geen verwarring te veroorzaken, wordt dit best opgenomen in de teksten.

In **artikel 31, §2, 2°** wordt bepaald dat een netbeheerder met minder dan 100 huishoudelijke aardgasafnemers geen budgetmeter moeten plaatsen. De VREG merkt op dat er geen aardgasnetbeheerders zijn met minder dan 100 gasafnemers. Zij vraagt zich af of het de bedoeling was om een uitzondering te voorzien voor de Nederlandse netbeheerder Intergas Netbeheer die netbeheerder is in bepaalde gebieden in de Belgische enclave Baarle-Hertog. Deze netbeheerder heeft op 1 juli 2006 evenwel 928 Vlaamse aardgasansluitingen, waarvan meer dan 90% huishoudelijk.

Bij de **artikelen 31 tot en met 40** kunnen dezelfde opmerkingen worden gemaakt als bij de overeenstemmende artikelen met betrekking tot elektriciteit.

In **artikel 41** worden de gevallen opgesomd waarin de netbeheerder de toevoer van elektriciteit en aardgas mag afsluiten. De VREG verwijst hierbij naar de opmerkingen die zij hierboven geformuleerd heeft bij het Voorontwerp van decreet, meer bepaald bij het voorstel tot toevoeging van een artikel 18quater aan het Elektriciteitsdecreet. Een opsomming in zowel het decreet als het besluit is niet aangewezen. Het lijkt de VREG nodig om ook "wanbetaling ten aanzien van de netbeheerder" zoals bedoeld in artikel 30 toe te voegen.

Artikel 41, 5° en 6° verwijzen naar de situatie waarbij de afnemer weigert om toegang te geven. Voor de plaatsing van een budgetmeter. De VREG herhaalt dat in het verleden gevallen bekend waren, waarbij niet de afnemer maar de huurbaas/eigenaar niet akkoord gaat met de plaatsing van een budgetmeter.

In artikel 41 wordt gesteld dat de kosten voor afsluiting in de gevallen 3° tot 10° en de kosten voor heraansluiting ten laste zijn van de huishoudelijke eindafnemer. De VREG meent dat in het geval de afnemer onterecht werd afgesloten, de kosten voor afsluiting en heraansluiting ten laste zijn van de netbeheerder.

Artikel 41 §3 geeft aan wanneer de (aardgas)netbeheerder de afnemer weer moet aansluiten. Uit de letterlijke tekst blijkt niet duidelijk of dit cumulatief moet geïnterpreteerd worden of niet.

Als de drie voorwaarden cumulatief moeten toegepast worden, moet voor elke heraansluiting een beslissing van de LAC genomen worden, dus ook in geval van een afsluiting omwille van een onveilige situatie of leegstand. Dit lijkt geen pragmatische oplossing.

Als het voldoende is dat aan één van de drie voorwaarden voldaan is om te heraansluiten, zou in voorwaarde 1° best vermeld worden dat de huishoudelijke eindafnemer moet beschikken over een geldig leveringscontract, en in het geval 3°, dat de beslissing van de LAC zou moeten vermelden of de levering aan de eindafnemer door de distributienetbeheerder moet gebeuren of door een leverancier nadat deze met de eindafnemer een geldig leveringscontract heeft aangegaan. Bovendien lijkt het ook niet opportuun dat, in de gevallen waarin de LAC een afsluiting geadviseerd heeft, geen tussenkomst van of zelfs geen melding aan de LAC meer nodig is, als de distributienetbeheerder op eigen initiatief heraansluit.

In artikel 42 is de procedure beschreven die de netbeheerder moet volgen wanneer hij meer dan een jaar levert aan een afnemer, waarvan hij van oordeel is dat deze op de vrije markt een leverancier moet kunnen vinden. De VREG vraagt zich af of er geen uitzondering moet worden gemaakt voor huishoudelijke afnemers die nog schulden hebben bij de netbeheerder. Ook zijn de criteria op basis waarvan de distributienetbeheerder kan oordelen of een huishoudelijke afnemer redelijkerwijs opnieuw door een leverancier kan beleverd worden onduidelijk. Mogelijke criteria zijn:

1. de afnemer is schuldenvrij bij de distributienetbeheerder;
2. de afnemer laadt regelmatig op (en gebruikt het hulpkrediet of minimumlevering zelden of nooit) of betaalt de hem toegestuurde facturen tijdig in de laatste twee (of meer) maanden;
3. de afnemer heeft een normaal verbruik in vergelijking met het voor dit type afnemer gemiddelde verbruik.

Volgens hetzelfde artikel 42 volstaat het dat de betrokken afnemer binnen de vooropgestelde periode een contract sluit of tekent zonder dat dit dadelijk moet ingaan, om een procedure voor het LAC te vermijden. De startdatum van het contract kan dus in de toekomst liggen. Het is niet denkbeeldig dat de leverancier na ondertekening van het contract de switch weer annuleert.

In artikel 43, °7, zou moeten aangevuld worden dat ook klachten over facturatie moeten kunnen worden ingediend. In 8° zou moeten worden toegevoegd bij b) dat ook de geleverde diensten en de bijhorende tarificatie vermeld moeten staan op het leveringscontract.

Het hoofdstuk X 'Sociale statistieken' is vooral voor de netbeheerders gevoelig uitgebreid, doch al deze gegevens laten toe om het gevoerde beleid en de nieuwe bepalingen uit de besluiten grondig op te volgen. Een aantal suggesties zijn bovendien afkomstig van de gemengde netbeheerders die beweren al over de meeste van deze gegevens te beschikken om hun klantenbestand goed te monitoren. De VREG stelt voor om dit artikel maar te laten ingaan vanaf 2008 zodat de leveranciers en netbeheerders de tijd hebben om zich voor te bereiden op de nieuwe rapportering. De leveranciers en netbeheerders kunnen dan vanaf begin 2007 starten met het bijhouden van deze cijfergegevens en de eerste rapportering volgens dit gewijzigde artikel op 31/3/2008 aan de VREG bezorgen. Vast staat dat de nieuwe rapportering ook voor de VREG heel wat extra werk met zich meebrengt op het vlak van zowel verzameling, verwerking als analyse van al deze cijfers. Om de deadline voor indiening van het rapport bij de minister te halen, is het nodig dat alle marktpartijen hun rapportering volledig en tijdig in indienen bij de VREG. De huidige procedures voor het opleggen van administratieve boetes zijn echter zwaar en tijdrovend en zijn daarom niet geschikt voor de VREG om bij laattijdige indiening efficiënt te sanctioneren.

De VREG stelt voor om overal waar naar de situatie op 31/12 gevraagd wordt, het woord "(momentopname)" toe te voegen om aan te geven dat het om de situatie op die dag gaat en niet over de evolutie gedurende het hele jaar.

Voor de leveranciers werden in artikel 47,1°, een aantal eenvoudig te beantwoorden extra vragen toegevoegd. Anderzijds is de eis om de gegevens per gemeente te verstrekken, weggelaten.

Ook de opdeling elektriciteit/aardgas die vaak niet relevant was, werd weggelaten in het nieuwe ontwerpbesluit. Toch kan de vraag gesteld worden of deze opdeling voor 47 1° h) en i) niet nuttig blijft.

Om alle verwarring te voorkomen zou onder art.47 1° h) kunnen gespecificeerd worden dat het de opzeggingen betreft om een andere reden dan wanbetaling en onder i) de opzeggingen in het kader van wanbetaling.

Artikel 47 2° a, b, en g vraagt een aantal cijfergegevens op, die verder moeten opgesplitst worden volgens de reden van afsluiting of uitschakeling. Omwille van de eenvormigheid en volledigheid, is het aangewezen om in het besluit zelf deze redenen op te lijsten.

Art.47 2° e vraagt naar het aantal afgesloten huishoudelijke afnemers zowel exclusief als inclusief leegstand. Volgens de VREG is het aantal afgesloten leegstaande woningen niet relevant.

Art.47 2° m vraagt naar het totale aantal geplaatste budgetmeters op datum van 31 december. De VREG vraagt zich af of zowel de actieve als de niet-actieve budgetmeters bedoeld worden? Eventueel

moet bij de notie 'actieve' of 'ingeschakelde' toegevoegd worden. Budgetmeters blijven na verhuis van de gebruiker immers staan en worden dan gedesactiveerd.

Art.47 3° a t/m e vraagt gegevens op met betrekking tot de stroombegrenzers. Tenzij anders bedoeld, kan hier verduidelijkt worden dat het gaat om naakte stroombegrenzers, dit wil zeggen stroombegrenzers die niet ingebed zitten in de budgetmeter.

In art.47 3° f wordt onderzocht hoeveel gezinnen via een gewone meter, dus niet via een budgetmeter of stroombegrenzer) werden beleverd door de netbeheerder in de loop van het voorbije jaar. Door de toevoeging: "... van het voorbije kalenderjaar **meer dan 30 dagen** door de netbeheerder..." worden afnemers die in afwachting van de plaatsing van een budgetmeter beleverd worden door de netbeheerder (grotendeels) uitgesloten. Of moet verwezen worden naar de leveringen via de gewone meter in het kader van art. 14 §2 1°?

Artikel 47 3° n, o en q, en art. 47 4° a, b en g vraagt een aantal cijfergegevens op, die verder moeten opgesplitst worden volgens de reden van doorsturing/behandeling of volgens de soort van beslissing. Omwille van de eenvormigheid en volledigheid, is het aangewezen om in het besluit zelf deze redenen op te lijsten.

Het aantal afgesloten leegstaande woningen zoals opgevraagd in Art.47 4° e is volgens de VREG niet relevant.

Voor Art.47 4° m en 5° a gelden dezelfde opmerkingen als voor de overeenkomstige artikelen voor elektriciteit.

Er is geen volledige symmetrie met elektriciteit: art. 47 3° g werd niet herhaald voor aardgas.

Art.59: De VREG wijst op de dringende noodzaak om aardgasbudgetmeters te ontwikkelen. In het verleden werden immers meer aardgasafnemers dan elektriciteitsafnemers volledig afgesloten omdat er nog geen aardgasbudgetmeter bestaat.

6. Pro memorie: statistieken met betrekking tot het sociale energiebeleid

De reguleringssimpactanalyse voor het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet op de minimumlevering en van het elektriciteits- en gasdecreet stelt dat geen cijfers beschikbaar zijn over het aantal personen met betalingsmoeilijkheden. Conform art. 23 van het Besluit van de Vlaamse regering van 31 januari 2003 met betrekking tot de sociale openbaredienstverplichtingen in de vrijgemaakte elektriciteitsmarkt, zoals gewijzigd op 20 juni 2003, en conform art. 21 van het Besluit van de Vlaamse regering van 20 juni 2003 met betrekking tot de sociale openbaredienstverplichtingen in de vrijgemaakte aardgasmarkt, vraagt de VREG jaarlijks een aantal gegevens met betrekking tot huishoudelijke afnemers op bij de leveranciers en de netbeheerders. Deze cijfers geven toch een eerste indicatie met betrekking tot het aantal energieafnemers dat moeite heeft met het betalen van de energiefactuur. Het recentste rapport, met de cijfergegevens over het kalenderjaar 2005 is terug te vinden op de VREG-website: <http://www.vreg.be/vreg/documenten/rapporten/RAPP-2006-7.pdf>

Enkele kerncijfers uit het rapport:

- Bijna 1 op 3 van alle Vlaamse huishoudelijke afnemers kreeg een herinneringsbrief in de bus, zowat 14% afnemers ontving in de loop van vorig jaar een ingebrekestelling.
- 2,04% verkreeg van zijn leverancier een afbetalingsplan. 24% van de afbetalingsplannen werd niet perfect nageleefd.
- 3.845 dossiers werden doorgestuurd naar het OCMW, 991 naar een erkende instelling voor schuldbemiddeling.
- In de loop van 2005 werden door de netbeheerders 12.097 budgetmeters geplaatst bij afnemers van wie het leveringscontract door de leverancier opgezegd werd omwille van het niet betalen van de elektriciteitsrekening. Er werden ook 3.433 budgetmeters uitgeschakeld naar

aanleiding van een verhuis, effectieve afsluiting of de terugkeer van de afnemer naar een commerciële leverancier. Eind 2005 bedroeg het aantal actieve budgetmeters 15.901.

- Op datum van 31 december 2005 werd 1,4% van alle huishoudelijke elektriciteitsklanten (bijna 35.000 aansluitingen) beleverd door de sociale leveranciers. Het aantal Vlaamse gezinnen met een budgetmeter bedraagt echter slechts 0,62%, wat wijst op een achterstand bij de installatie van budgetmeters. Afnemers die nog geen budgetmeter of stroombegrenzer kregen, worden in afwachting op vol vermogen beleverd.
- Eind 2005 waren nog 3.292 stroombegrenzers in gebruik in Vlaanderen.
- Voor aardgas kon nog geen budgetmeter ontwikkeld worden die voldoet aan de strenge veiligheidsvoorschriften. De bijna 24.000 gezinnen waarvan het aardgascontract werd opgezegd door de leverancier wegens wanbetaling worden zonder enige beperking beleverd door de aardgasnetbeheerders en worden maandelijks gefactureerd.
- Op 31 december 2005 waren 342 Vlaamse gezinnen afgesloten van de elektriciteitsvoorziening omwille van wanbetaling. 435 gezinnen hadden op dat moment geen toegang tot de aardgasvoorzieningen.

Voor de VREG

Brussel, 12 september 2006,

André Pictoel
Gedelegeerd Bestuurder